

PAIDE KOGUKONNAKESKUSE ANNETUSKESKKONNA ANNETUSTE RAKENDUSKAVA¹

Paide kogukonnakeskuse annetuskeskkond on käivitatud Ühendus Weissenstein projektina, mis kestab 1. juunist 2012 kuni 31. märtsini 2013. Projekti rahastab regionaalministri valitsemisala ja Kodanikuühiskonna Sihtkapital (www.kysk.ee, toetussumma 4350 eurot). Annetuskeskkonna tegevus ei ole piiratud selle projekti lõpuga, vaid jätkub ka pärast seda.

Projekti eesmärgiks on luua Paide kogukonnakeskuse (Tallinna tn 11, Paide) annetuskeskkond, kus on võimalik teha kogukonnakeskusega seotud tegevuste toetuseks annetusi sularahas. Annetusi kogutakse ning neid kasutatakse annetuskeskkonna „heas tavas“ ette nähtud korras. Selliselt tahetakse luua kaasaegsetele interneti- ja mobiilimaksetele alternatiivne võimalus sularahas annetuste tegemiseks keskkonnas, kus kogutud annetusi ka realselt kohapeal kasutatakse. Kohapeal annetuste tegemine soodustab läbikäimist realses keskkonnas ning selle kaudu kogukondliku elu- ja mõtteviisi arendamist.

Annetuste kogumise eesmärgiks on leida peale toetuste ja omatulu teenimise teisi võimalusi kohalike kogukondlike tegevuste arendamiseks ning siduda sellega rohkem kogukonna liikmeid.

Annetuskeskkonna abil ei toetata otseselt mõne juriidilise isiku põhikulude katmist, vaid kogukonnakeskuse kui keskkonna arendamist selliseks, et seda oleks mugav ja tõhus kasutada kõigil kohaliku kogukonna liikmetel.

Kokkuvõttes on annetuskeskkonna eripära selles, et

1. Annetusi kogutakse teadlikult „vanamoodsalt“, st sularahas, et digitaalse keskkonna asemel arendada „päriskeskkonda“;
2. Annetusi kogutakse sellise keskkonna arendamiseks, mida saavad annetajad ise kasutada – kogukonnakeskuse „klubi“, kohvik, õpikeskkond jms.

Annetuste rakenduskava eesmärgiks on kirjeldada mille jaoks, mil viisidel ja millises ulatuses kavatakse annetuskeskkonna abil annetusi koguda ning neid kasutada.

Rakenduskava vaadatakse regulaarselt üle ja seda kujundatakse vastavaks tegelikele oludele ja vajadustele.

¹ Annetuste rakenduskava töötati välja, muudeti ja ja täiendati annetuskeskuse meeskonna 27. juuni, 14. juuli, 24. augusti ja 21. septembri 2012 koosolekutel.

KOGUKONNAKESKUSE VAJADUSED

Paide kogukonnakeskuses tegutsevad MTÜ-dest: Ühendus Weissenstein, Paide SRIK, MTÜ Käsitöö Katsikud. Lisaks on kogukonnakeskusega seotud seltsing P.A.I.de Pank. Ülejäänud tegevused (kunstigalerii, Kolmkõla festivali ja Kolmkõla klubi, welopark, ajaleht KoosOlek) on ühistegevused. Mitmed tegevused on rahastatud eri projektide arvelt (vabatahtlike keskus, annetuskeskkond, KoosOlek, welopark, mõned SRIKi koolitused) ning Paide SRIKi üha osa kulude katmiseks saadakse ka toetust Paide linnavalitseselt. Samuti katab praegu Paide linnavalitsus kogukonnakeskuse hoonete (Tallinna tn 9 ja 11) kommunaalkulud ning Paide linn ei küsi ruumide kasutamise eest üüri. Mingis osas teenitakse ka omatulu, näiteks Paide SRIK müüb taaskasutuses vanamaterjali, koolitusi, restaureeritud esemeid, muusikaüritustel müüakse pileteid, vahel üüritakse välja kogukonnakeskuse ruume jne.

Suur osa kogukonnakeskuse vajadustest ei ole aga kaetud nimetatud tuludega, näiteks hoonete remondi- ja hoolduskulud, kogukonnakeskuse köögi väljaarendamine (sh köögitarbed, nõud jms), mööbel. Suur osa kultuurialaseid tegevusi (festival, klubi, galerii) ei ole enamasti rahastatud ülalnimetatud allikatest (st näiteks omatulu ehk piletite müük ei kata korralduskulusid). Selliste kulutuste katmiseks tuleb leida muid vahendeid, sh liikmetasud ja annetused.

Kogukonnakeskuse osapoolte hinnangul saab sellised esmased rahalised vajadused jaotada järgmiselt:

Ühekordsed kulud

Maja üldremont	2 350 eurot
välisukse luukide paigaldus	800 eurot
töökoja soojustamine	250 eurot
riiulid,apid	100 eurot
ukselukud	50 eurot
puuküttepliit	400 eurot
korsten	400 eurot
köögitarbed	350 eurot

Igakuised kulutused

	185 eurot
Kolmkõla üritused	30 eurot
Galerii üritused	20 eurot
„kohviku“ kulud	30 eurot
majapidamistarbed	20 eurot
jooksvad hooldus- ja remonditööd	20 eurot
reklaam	20 eurot
transport	30 eurot
muusika- ja raamatukogunurga täiend	15 eurot

Kui ühekordsed kulud kogusummas 2 350 eurot jagada ära 24 kuu peale (2 aasta jooksul eeldaksime selliste tööde ära tegemist), siis on nõu maja arendamiseks vajalik remondikulu ühes kuus keskmiselt 98 eurot. Maja jooksvate igakuiste kulutustega (185 eurot) kokku on see u **280 eurot**.

Valdkondlikult ja prioriteetsuse põhjal järjestudes moodustavad kogukulust

maja remondikulud	35%
„Kohviku kulud“	15%
Kolmkõla kulud	10%
Galerii üritused	10%
majapidamistarbed	5%
jooksvad hoolduskulud	10%
muusika- ja raamatukogunurga täiend	5%
transport	10%

Samas on periooditi prioriteedid teised, mõne olulisema sündmusega seoses tuleb vahel suurem osa kuludest teha peamiselt ainult ühe kululiigiga seoses (näiteks septembri alguses toimuv Kolmkõla festival). Samuti tuleb vaadata seda, et millise tegevusega seoses annetusi peamiselt või mõnel perioodil kogutakse – tihti on annetusi võimalik rohkem koguda kultuuriüritustega seoses, kuhu tuleb kohale rohkem inimesi või siis „kohviku“ tegevusega seoses. Ent üldiselt võib kogutud annetuste jaotamisel kogukonnakeskuse tegevusteks lähtuda toodud proportsioonist (kui annetuste kogumisel pole välja kuulutatud spetsiaalset eesmärki).

ANNETUSTE KOGUMINE

Annetuste kogumine annetuskeskkonnas toimub peamiselt **sularahas** ning selleks kasutatakse peamiselt **annetuskaste**. Kavas on olnud tellida erikujundusega annetuskastid, st uustooted, ent seni pakutud kavandid ja töövõtjate töö kvaliteet ei ole olnud kaugeltki rahuldav. Seetõttu on annetuskeskkonna koosolekul otsustatud proovida annetuskastideks sobivate vanade esemete ostu ja ümbertegemist. Nii oleks tegu vanade väärivate esemete taaskasutusega, mis on samuti kooskõlas kogukonnakeskuse mõtteviisiga. Oleme valmistanud selliselt kolm annetuskasti: ühe vanast mikroskoopikastist, teise vanast televiisorist, kolmanda vanast lotokastist. Annetuste abil ja pärast projekti lõppu teeme valmis ka nn „annetusagendi“.

Annetuskastid tuleb märgistada annetuskeskuse **logodega kleepsudega** ja nõ **pitseerida**, selleks kasutame annetuskeskuse logo ja nime ning rahastajale tehtud viitega pikki paberribasid, mis kleebitakse ümber annetuskasti, nii et selle igakordsel avamisel tuleb paber purustada. Nii saab mingil määral tagada, et annetuskaste tühjendatakse ainult selleks ettenähtud korras. Kui seda ei saa kasutada (näiteks televiisori puhul), siis tagame turvalisuse muul moel.

Annetuskastidega seotud annetuste tegemine ning kastide tühjendamine jms tuleb reguleerida eraldi „**hea tavaga**“, mis peab olema kogukonnakeskuses välja pandud paberkandjal ja avaldatud ka kogukonnakeskuse veebilehel. Hea tava lühike (A4) **kokkuvõte** tuleb välja panna annetuskeskkonnas annetuskastide juures. Kindlasti oleks vaja samamoodi teha kättesaadavaks andmed laekunud annetuste ja nende kasutamise kohta, et tagada annetuskeskkonna „läbipaistvus“. Nii saavad ka annetajad olla kindlad, et nende tehtud annetusi on kasutatud õigesti. Ka see tuleb lahti kirjutada annetuskeskkonna „heas tavas“.

Väga oluline on ka see, et annetajad saaksid täpselt aru, mille jaoks annetusi kogutakse. Kõige parem oleks panna alati annetuskasti juurde nn **annetusplakat** – eeltrükitud plank, millele saab ise juurde kirjutada, milleks parajasti annetusi kogutakse (konkreetne eesmärk – näiteks kohvimasin ost). Eriti oluline on see siis, kui annetusi kogutakse eesmärgiks, millest annetajad võiksid keskust külastades vahetult kasu saada (näiteks kohvi ostes). Plakati võib kombineerida tahvliga, kus saab ka kajastada, et kui kaugel parajasti eesmärgist ollakse – näiteks, et planeeritud 25 eurost on praeguseks kogutud 15. Sama teavet oleks võimalik avaldada ka veebilehel – võibolla saaks siin koostööd teha www.hooandja.ee keskkonnaga.

Projekti eelarves oli ette nähtud **annetustoodete** (käterätid, taldrikud jms) tellimine ja valmistamine. Kuna on ilmnunud, et eri toodete tellimine läheb väga kalliks, siis tellime nõ kohvikunõud logode ja hüüdlausega „OLE LAHKE!“.

Lisaks on oluline näidata keskkuses ka annetuste kogumise tulemusi. Kui kogutud annetuste eest on midagi ostetud (näiteks kohvimasin), siis tuleks ka sellele kleepida peale **annetuskeskkonna tänukleps**, annetuste abil tehtud tööde juures peaks olema võimalusel **tänuplakat** ning samuti võiks kusagil olla leitav **nimekiri** asjadest ja tegevustest, mis on ostetud või läbi viidud tänu kogutud annetustele.

Annetuskastidest peab **üks olema alaliselt väljas kogukonnakeskuse nn eesruumis**, „kohviku“leti läheduses, et teha annetamine kergeks (kergesti leitav, eriti kohvi või suupistete tellimise ajal). Teiste annetuskastide kasutamine sõltub olukorrast, üritudest, külastajatest jne.

Korraga mitut annetuskasti on hea kasutada väliürituste ajal, samuti nõ „laenata“ neid välja. Üks annetuskeskkonna funktsioon saakski olla teistele isikutele nõ täispaketi väljalaenamamine – annetuskastid, „annetusplakatid“ kuhu saab märkida kogutava annetuse eesmärgi, annetuste tegemiseks ja kogumiseks vajalikud blanketid ja arvestuse korda, et tagada usaldusväärne ja ühetaoline protseduur. Ka seda „laenutamise“ korda tuleb lähemalt kirjeldada annetuskeskuse „heas tavas“.

Kogukonnakeskuses tuleb annetuste kogumise hõlbustamiseks korraldada **regulaarselt üritusi**, sh mitte ainult nõ tõiseid (koolitused, seminarid, talgud), vaid ka kultuuriüritusi – kontserte, filmiõhtuid, näituste avamisi. Tegemist ei pea olema otseselt annetuskeskuse korraldatud üritusega, vaid selle võib ka korraldada näiteks Kolmkõla meeskond ja teenida sellest ka väikest omatulu, ent samas on seda üritust väga hea kasutada annetuste kogumiseks. Alates oktoobrist on kavas hakata igal nädalal korraldama üht sellist üritust. Ettevõtmise nimeks saab tõenäoliselt „Kolmkõla klubi“ või „Toiduklubi“ vms (mh võimaldab see käivitada kohvikut mitteametlikumas vormis).

Samamoodi tuleb annetuste kogumine kombineerida teiste kogukonnakeskuse üritustega – annetuskastid peavad olema väljas näiteks SRIKI korraldatud koolitustel, galeriis toimuvatel näitustel, ajal kui kogukonnakeskuse ruume renditakse välja seminarideks ja konverentsideks. Selliseid üritusi toimub kogukonnakeskuses vähemalt üks kord kuus.

Ja lõpuks tuleb olulisem valik valminust avaldada **kogukonnakeskuse kodulehel**.

Ülaltoodud tegevuste elluviimise eest vastutavad: *Rainer Eidemiller (annetuskeskkonna projektijuht), Heli Aade (Paide SRIK), Kaido Kirikmäe (Kolmkõla klubi), Leho Rubis (Walge Galerii), Marko Sula (Kogukonnakeskuse ruumide majandamine, sh üür)*

Vajalik oleks seada ka eesmärk – kui palju soovime annetuskeskkonna abil annetusi koguda. Annetuskeskkonna avaüritusel, Kolmkõla festivalil õnnestus koguda annetustena 75 eurot, ent ilmselt ei saa sellist summat planeerida regulaarselt igasse kuusse. Seejärel seadsime eesmärgiks teenida 2012. aastal ühes kuus 50 eurot ehk aasta lõpuks kokku veel 150 eurot. Tegelikult laekus meile 2012. aasta lõpuks annetustena kokku 201 eurot, mis on 25 eurot vähem planeeritud. Samas 2013. aasta kolme esimese kuuga laekus annetustena 57 eurot. Ilmselt on annetuste planeerimine natuke mõttetu tegevus, pigem tuleb planeerida mitmekesiseid üritusi ja kasutada seal parimal viisil kogu annetustribuutikat. Algselt planeeritud lõppeesmärk 500 eurot kuus on ilmselt ebarealistlik, parem on lähtuda sellest, et annetustega kaetav igakuine vajadus on u 300 eurot, ent selle saavutamise tähtaega ei oska me kindlasti seada.

ANNETUSTE KASUTAMINE

Annetusi on kavas kasutada eesmärkidel, mida on kirjeldatud rakenduskava teises osas (Kogukonnakeskuse vajadused). Üldjoontes saab kogutud annetuste jagamisel lähtuda ka teises osas toodud proportsioonidest, mis tähendab et pea pool kogutud annetustest tuleks panustada nn remondifondi. Tegemist on pikaajalise perspektiiviga, mis põhimõtteliselt tähendab et ligi poolt annetustest tuleks sisuliselt hoiustada. See on mõistlik ja samas mitte ülemäära konservatiivne ressurside planeerimine.

Ülejäänud pool kogutud annetussummast tuleb kasutada jooksvateks kuludeks, sh majapidamiskuludeks, reklaamikuludeks ja ürituste korraldamisega seotud kuludeks (mh ka klubi ehk kohviku toimimise tagamiseks). Lähtuda tulebki teises osas nimetatud proportsioonidest, ent arvestada tuleb ka seda, millise üritusega annetusi kogutakse. Kui annetusi kogutakse näiteks Kolmkõla klubi ürituse abil, siis tuleb ka Klubi eelarvesse panustada rohkem (10% asemel 25%). See

võib tähendada, et annetuskaste tuleb tühjendada peale iga üritust, ent igal juhul mitte harvemini kui kord kuus. Annetuskastide tühjendamise kord peab olema lahti kirjutatud „heas tavas“, selleks peavad olema ka koostatud vastavad blanketid.

Kui ilmneb, et maja jooksvaks korrashoiuks on vajalik muretseda koristus- või remondivahendeid, siis tuleb nõ jooksvateks kuludeks jäänud u 50%-lisest osast jätta hoolduskuludeks vähemalt pool.

ANNETAJATE TÄNAMINE

Annetuste kogumine kogukonnakeskuse arendamiseks on meie jaoks täiesti uus kogemus. Kuna tegemist ei ole nõ hädaabiga, kaastundest ajendatud aitamisega, siis on sel eesmärgil annetamine ajendatud mitte lihtsalt emotsioonidest, vaid kogukondliku eluviisi sügavast hindamisest ja on seda haruldasem. On põhjust arvata, et inimesed, kes sel viisil annetustega kogukonnakeskuse arengut toetavad, on huvitatud ka sellest, et me neid lähemalt kaasaksime keskuse tegevustesse. Tänuürituste korraldamine on seepärast väga oluline. Kuna sularahas annetuste tegemine eeldab tavaliselt anonüümseid annetusi, st meile ei ole teada, kes isikuliselt on annetusi teinud, siis tuleb tänuürituse üleskutses tänada ja paluda meiega koosviibimisele kõiki, kes on panustanud kogukonnakeskuse arendamisse, seda nii vabatahtliku töö, annetuste kui muul viisil panustamisega. Isiklikud kutsed on võimalik annetajatele siiski saata. Üheks võimaluseks on paluda inimestel alati kirjutada midagi ka meie külalisraamatusse, kuhu võiks kirjutada ka ettepanekuid kogukonnakeskuse arendamiseks. Sel moel oleks võimalik teada saada isikute nimesid, kes on olnud seotud annetuskeskonna toetamisega. Samuti tuleb annetuskeskuse „heas tavas“ lahti kirjutada, kuidas saaks korraldada ka nimeliste annetuste kogumist.

Esimene tänuüritus toimus 2012. aasta jõulude ajal. Teine toimub projekti lõpuürituse ajal.

RAKENDUSKAVA TÄIENDAMINE

Annetuste rakenduskava vaadatakse üle igal kuul, kui toimub annetuskeskonna meeskonna koosolek ning vajadusel seda täiendatakse. Lisaks võetakse kuulda eksperdiksid palutud EMSL esindaja soovitusi ja ettepanekuid.